

Ydinenergia- ja rikoslakiin esitetään muutoksia Naton puolustuksen ja pelotteen vahvistamiseksi

Sisällys

Mistä ydinenergialain ydinräjähdekieltä koskevassa muutoksessa on kyse, mitä muutetaan?	2
Mihin esitys perustuu?	3
Miksi lakia on tarpeen muuttaa?	4
Miksi lakia esitetään muutettavaksi vasta nyt? Mikä on muuttunut?	5
Mihin Naton ydinpelote perustuu?	6
Ovatko Naton ydinasejärjestelyt kansainvälisten sopimusten mukaisia?	7
Miten Nato kehittää ydinpelotettaan? Mikä on Suomen kanta?	8
Onko Suomen kansallisella lainsäädännöllä vaikutusta Naton pelotteeseen?	9
Miksi lainmuutoksessa sallittaisiin ydinräjähteiden tuominen, kuljettaminen, toimittaminen ja hallussapito Suomessa myös siltä osin, kun kyseinen toiminta perustuu muuhun kuin Naton yhteiseen puolustukseen?	10
Suunnitellaanko lainmuutoksen myötä ydinaseiden tuomista tai sijoittamista Suomeen? ...	10
Haluaako Suomi lainsäädännön muutoksen ja uusien F-35-hävittäjien myötä olla Yhdysvaltojen ydinaseiden kuljetukseen osallistuva maa?	11
Vaikuttaako lainmuutos Naton ydinaseita koskevaan harjoitustoimintaan?	11
Muuttuuko Suomen osallistuminen Naton ydinpelotteeseen lainmuutoksen myötä?	11
Voiko Yhdysvaltojen laajennettuun ydinpelotteeseen enää luottaa?	12
Onko ydinenergialain muutos Suomen tekemien kansainvälisten sopimusten mukainen? ...	13
Eurooppalainen ydinpelote: Voivatko Ison-Britannian ja Ranskan ydinasekyvyt korvata Yhdysvallat?	13
Onko muilla Nato-mailla lainsäädännöllisiä rajoitteita ydinaseiden osalta?	14
Muuttuuko Suomen suhtautuminen asevalvontapolitiikkaan?	14

Syy lainsäädäntömuutokselle ei ole käynnissä oleva julkinen keskustelu eurooppalaisesta ydinpelotteesta, mukaan lukien Ranskan presidentin 2.3. puhe. Esitetyssä muutoksessa on kyse Suomen kansallisen turvallisuuden vahvistamisesta ja Suomen sotilaallisen puolustuksen mahdollistamisesta osana liittokuntaa sekä Naton pelotteen ja puolustuksen täysimääräisestä hyödyntämisestä vallitsevassa ja näköpiirissä olevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa.

Mistä ydinenergialain ydinräjähdekielloa koskevassa muutoksessa on kyse, mitä muutetaan?

- Voimassa olevassa ydinenergialain (990/1987) 4 §:ssä säädetään, että ydinräjähteiden maahantuonti samoin kuin niiden valmistaminen, hallussapito ja räjäyttäminen Suomessa on kielletty.
- Työ- ja elinkeinoministeriö on uudistamassa ydinenergialakia ja tässä yhteydessä on erikseen arvioitu myös yllä mainittua 2 luvun 4 pykälää. Suomen voimassa oleva ydinenergialain sääntely on laadittu noin 40 vuotta sitten eri maailmantilanteeseen kuin nyt, eikä se siten enää vastaa niitä tarpeita, joita Suomella on liittokunnan jäsenenä vallitsevassa ja näköpiirissä olevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa.
- Hallituksen esityksessä rikoslain ydinräjähdერიkosta koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Pykälässä säädettäisiin niistä poikkeusperusteista, jotka oikeuttaisivat ydinräjähteen tuomisen Suomeen taikka sen kuljettamisen, toimittamisen tai hallussapidon Suomessa. Teon tulisi tällöin perustua Suomen sotilaalliseen puolustamiseen, jota toteutetaan osana Pohjois-Atlantin liiton yhteistä puolustusta tai puolustusyhteistyötä, Pohjois-Atlantin liiton yhteiseen puolustukseen tai puolustusyhteistyöhön. Lisäksi edellytettäisiin, että kunkin kohdan mukainen toiminta tapahtuu sitä koskevan päätöksenteko- tai sopimusjärjestelmän mukaisesti.
- Lainsäädännön muuttamisen jälkeenkin ydinräjähteiden tuominen, kuljettaminen ja toimittaminen sekä hallussapito muissa kuin edellä kuvatuissa tilanteissa on yhä kiellettyä.
- Ydinräjähteiden hankkiminen, valmistaminen, kehittäminen ja räjäyttäminen sekä tutkimustoiminnan harjoittaminen ydinräjähteen

valmistamista varten on jatkossakin Suomessa kriminalisoitu kaikissa tilanteissa.

- Ydinräjähteiden kieltä koskeva sääntely olisi jatkossa keskitetty rikoslakiin sekä Suomea sitoviin kansainvälisiin velvoitteisiin. Ydinräjähteiden rikollinen käyttö esimerkiksi terroristisessa tarkoituksessa on jatkossakin Suomessa kriminalisoitu kaikissa tilanteissa.
- Muutoksella varmistettaisiin, että Naton pelote, sisältäen kaikki sen osa-alueet, on uskottava ja muodostaa mahdollisimman korkean kynnyksen sotilaallisille toimille Suomea ja koko liittokuntaa vastaan.
- Esitetyt muutokset ydinenergialakiin ja rikoslakiin on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.
- Esitetyillä muutoksilla ei olisi vaikutusta kansainvälisistä velvoitteista johtuviin Suomea sitoviin ydinräjähteitä ja -aseita koskeviin kielloihin ja rajoitteisiin.
- Suomi on jatkossakin sitoutunut kansainvälisiin velvoitteisiin, joilla pyritään edistämään ydinaseetonta maailmaa ydinsulkusopimuksen, ydinkoekieltosopimuksen ja Pariisin rauhansopimuksen mukaisesti.

Mihin esitys perustuu?

- Esitys perustuu tarpeeseen maksimoida Suomen turvallisuus heikentyneessä turvallisuusympäristössä. Lakimuutos tarvitaan Suomen sotilaallisen puolustuksen mahdollistamiseksi osana liittokuntaa sekä Naton pelotteen ja yhteisen puolustuksen täysimääräiseksi hyödyntämiseksi. Muutos parantaa ennaltaehkäisevää pelotetta ja sen tarkoituksena on ennaltaehkäistä sotilaallisen voiman käyttö Suomea ja koko liittokuntaa vastaan.
- Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan Suomi osallistuu täysimääräisesti Naton kaikkeen toimintaan mukaan lukien Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin sekä sitoutuu Naton 360-asteiseen eli koko liittokunnan kattavaan pelotteeseen ja yhteiseen puolustukseen. Suomi osallistuu Naton operaatioihin, kansainvälisiin harjoituksiin ja työryhmiin, mukaan lukien ydinasepolitiikan

suunnitteluryhmään. Suomi vahvistaa osaamistaan ydinaseisiin liittyvissä kysymyksissä.

- Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa ja puolustuselonteossa todetaan, että Suomi ei ole asettanut Nato-jäsenyydelle kansallisia rajoitteita ja osallistuu laaja-alaisesti liittokunnan toimintaan.
- Valtioneuvoston puolustuselonteossa 19.12.2024 linjataan, että ”Lainsäädännön tulee mahdollistaa joustava osallistuminen pelotteen osoittamiseen ja yhteisen puolustuksen toimeenpanoon erilaisissa tilanteissa yhdessä liittolaisten kanssa Suomessa ja koko liittokunnan alueella.”
- Suomelle etulinjan maana on ensiarvoisen tärkeää, että Naton pelote ja puolustus on uskottava. Naton jäsenyyden sisältämä pelote oli erittäin merkittävä näkökohta jo liittymisprosessin aikana keväällä 2022¹. Nyt esitettävä lakimuutos on jatkumoa Suomen Nato-politiikan tavoitteelle.

Miksi lakia on tarpeen muuttaa?

- Lakimuutos tarvitaan Suomen sotilaallisen puolustuksen mahdollistamiseksi osana liittokuntaa sekä Naton pelotteen ja yhteisen puolustuksen täysimääräiseksi hyödyntämiseksi. Muutos parantaa ennaltaehkäisevää pelotetta ja sen tarkoituksena on ennaltaehkäistä sotilaallisen voiman käyttö Suomea ja koko liittokuntaa vastaan. Esityksen tarkoituksena on turvata ja vahvistaa Suomen kansallista, liittolaisten ja liittokunnan turvallisuutta.
- Turvallisuusympäristömme on vakavampi ja riskialttiimpi kuin koskaan toisen maailmansodan jälkeen. Venäjä jatkaa ydinpelotteensa, kaukovaikutteisten asejärjestelmiensä ja voimanprojisointikykynsä vahvistamista. Venäjän ydinaseisiin liittyvä retoriikka on koventunut. Sota Ukrainassa on osoittanut, että Venäjä on valmis merkittävään

¹ Selonteko Suomen liittymisestä Pohjois-Atlantin liittoon 15.5.2022:

”Puolustusliitto Naton jäsenyyden myötä Suomi olisi osa Naton yhteistä puolustusta ja siten Pohjois-Atlantin sopimuksen viidennen artiklan mukaisten turvatakuiden piirissä. Suomen puolustuksen ennaltaehkäisevä vaikutus olisi nykyistä huomattavasti suurempi.”

riskinottoon tappioista välittämättä, mikä luo epävakautta Suomen lähialueille.

- Maailmanlaajuinen epävarmuus ja ennakoimattomuus on lisääntynyt ja heijastuu erityisesti Naton etulinjan maihin. Suomen etujen mukaista on liittokunnan pelotteen ja puolustuksen vahvistaminen itäisellä ja pohjoisella sivustalla, ja tässä Suomen tulee tehdä osansa.
- Tässä tilanteessa Suomella ei tulisi olla voimassa lainsäädäntöä, joka osaltaan rajoittaa joitakin Naton pelotteen ja puolustuksen osatekijöitä.

Miksi lakia esitetään muutettavaksi vasta nyt? Mikä on muuttunut?

- Suomen ja Euroopan turvallisuusympäristö on perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti muuttunut ja heikentynyt Venäjän hyökättyä Ukraina.
- Suomi on liittynyt Natoon ilman kansallisia ennakkorajoitteita. Suomen Natoon liittymistä koskevassa hallituksen esityksessä tunnistettiin ydinenergialain 4 §:n sisältämä ydinräjähteiden kieltä ja sitä koskeva kriminalisointi. Tuolloin ei katsottu olevan tarvetta muuttaa lakia välittömästi liittymisprosessin yhteydessä. Laki ei ollut este Suomen Nato-jäsenyydelle.
- Hallituksen esityksessä todettiin, että Nato-jäsenyyteen liittyviä lainsäädäntötarpeita on tarkasteltava edelleen jäsenyyden aikana ja lainsäädäntömuutoksia voidaan tarvittaessa toteuttaa erillisillä säädöksillä vaiheittain.

Ydinpelotetta koskevan ymmärryksen lisääntyä Suomen Nato-jäsenyyden aikana sekä turvallisuustilanteen jatkuvan muutoksen myötä on tunnistettu tarve lakimuutokselle.

- Esitetyillä muutoksilla saatetaan edellytykset Suomen osallistumiselle Naton ydinpelotteeseen vastaavalle tasolle läheisimpien kumppaneidemme kanssa.
- Naton ydinpelotteen kehittämisessä on edetty sen jälkeen, kun Suomi on liittynyt Natoon. Vastauksena turvallisuusympäristön muutokseen Nato on viimeaikaisissa huippukokouksissaan ilmaissut ryhtyvänsä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin varmistukseen

ydinpelotteen uskottavuuden, tehokkuuden ja turvallisuuden. Nato jatkaa ydinpelotekykyjen kehittämistä, niiden modernisointia sekä suunnittelun päivittämistä.

- Ydinräjähteitä koskeva kansallinen lainsäädäntö ei nykyisellään vastaa niitä tarpeita, joita Suomella on Naton jäsenenä liittokunnan pelotteen ja yhteisen puolustuksen täysimääräistä hyödyntämistä ja tukemista koskien. Muutos vahvistaisi Suomen sotilaallista puolustusta sekä Naton pelotetta.

Mihin Naton ydinpelote perustuu?

- Nato on luonteeltaan puolustuksellinen organisaatio ja sen toiminnassa noudatetaan kansainvälistä oikeutta.
- Naton ydinpelotteen perimmäinen tarkoitus on rauhan säilyttäminen, painostuksen estäminen sekä pelotteen luominen aggressiota vastaan. Nato pyrkii edistämään ydinaseetonta maailmaa, mutta niin kauan kuin ydinaseita on olemassa, Nato pysyy ydinase liittokuntana. Nämä Naton ydinpelotteen perusteet on kirjattu Naton strategiseen konseptiin.
- Naton ennaltaehkäisevä pelote muodostuu ydinaseiden ja konventionaalisten kykyjen sekä ohjuspuolustuksen muodostamasta kokonaisuudesta, joita täydentävät avaruus- ja kyberpuolustuskyvyt.
- Yhdysvaltojen Eurooppaan sijoitetut B61-12 ei-strategiset lentopommit ovat osa Naton pelotetta. Ydinaseet ovat Yhdysvaltojen hallinnassa ja äärimmäisen tiukassa kontrollissa. Tietyt Nato-maat ovat tarjoutuneet vapaaehtoisesti ns. DCA-maiksi (Dual Capable Aircraft), jotka tarjoavat hävittäjiä Naton ydinaseoperaatioihin.
- Ydinaseita koskevat aina erittäin tiukat turvallisuusjärjestelyt, eikä niitä liikutella rauhan aikana.
- Erityisesti Yhdysvaltojen strategiset ydinasejoukot ovat Naton turvallisuuden perimmäinen tae. Ison-Britannian ja Ranskan itsenäisillä strategisilla ydinasejoukoilla (nuclear forces) on oma pelotevaikutuksensa, ja ne edistävät merkittävästi liittouman kokonaisturvallisuutta.

- Ydinpelotteen käytännön toteutusta ohjaa ja kontrolloi Natossa ydinasepolitiikan suunnitteluryhmä (Nuclear Planning Group, NPG), jossa jäsenmaita edustavat puolustusministerit. Kaikki päätökset tehdään konsensuksella. Lisäksi Natossa on muita työryhmiä, jotka valmistelevat virkamiestasolla NPG:ssä päätettäviä asioita. NPG:n päätöksentekoon osallistuvat Ranskaa lukuun ottamatta kaikki liittolaiset.
- Suomi osallistuu NPG:n päätöksentekoon kansallisten linjausten mukaisesti.
- Naton ydinaseita koskeva politiikka nojaa kahteen raiteeseen, joita ovat ydinpelote ja asevalvonnan, -riisunnan ja ydinaseiden leviämisen edistäminen. Asevalvontaraide on tällä hetkellä valitettavasti pysähdyksissä. Ydinasevallat modernisoivat ydinaseitaan, ja ydinaseiden määrä maailmassa on kasvussa.

Ovatko Naton ydinasejärjestelyt kansainvälisten sopimusten mukaisia?

- Kaikki Naton jäsenvaltiot ovat ydinsulkusopimuksen (NPT) osapuolia ja ovat sitoutuneet sopimuksen toimeenpanoon. Yhdysvaltojen ydinaseiden sijoittaminen muihin Nato-maihin, eli Naton ydinaseiden jakamisjärjestely on ydinsulkusopimuksen ja sen velvoitteiden mukaista.
- NPT:n allekirjoittaneet ydinaseettomat valtiot sitoutuvat olemaan hankkimatta ydinaseita. Sopimuksen ydinasevaltiot sitoutuvat olemaan siirtämättä ydinaseita muiden valtioiden haltuun tai auttamasta näitä valmistamaan omia ydinaseita. Naton ydinaseiden jakamisjärjestely on näiden NPT:n keskeisten säännösten mukaista.
- NPT:n sopimusteksti neuvoteltiin mahdollistamaan Naton ydinaseiden jakamiseen liittyvät järjestelyt, jotka olivat jo olemassa, kun NPT:stä sovittiin. Tämä nähtiin tapana tehokkaasti ehkäistä sitä, että ei-ydinasemaat Naton sisällä tavoittelisivat omaa ydinasetta.
- NPT koskee kaikkia Naton jäsenvaltioita yhtäläisesti, eikä Naton jäsenvaltioiden keskinäisten jakamisjärjestelyjen katsota olevan NPT:n vastaisia. NPT ei estä Naton jäsenvaltioita osallistumasta

ydinpelotteen taakanjakoon (nuclear burden sharing). Keskeistä on, että Yhdysvaltojen ydinaseet säilyvät sen hallinnassa, eikä se luovuta niitä muille Naton jäsenmaille.

Miten Nato kehittää ydinpelotettaan? Mikä on Suomen kanta?

- Valitettavasti olemme Ukrainan sodan aikana nähneet, että Venäjä on retoriikassaan uhkaillut entistä enemmän, ja varomattomammin sanakääntein, ydinaseilla. Euro-atlanttisen alueen turvallisuustilanteen heikennyttyä, Natonkin on reagoitava ylläpitämällä ja kehittämällä uskottavaa ydinasepelotetta.
- Nato pyrkii edistämään ydinaseetonta maailmaa, mutta niin kauan kuin ydinaseita on olemassa, Nato pysyy ydinase liittokuntana. Nämä Naton ydinpelotteen perusteet on kirjattu Naton strategiseen konseptiin.
- Kiristyneessä turvallisuustilanteessa Nato on viimeaikaissa huippukokouksissaan ilmaissut ryhtyvänsä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaa ydinpelotteen uskottavuuden, tehokkuuden ja turvallisuuden. Tämä sisältää Naton ydinpelotekykyjen kehittämisen, niiden modernisoinnin jatkamisen sekä suunnittelun päivittämisen.
- Ydinpelotteen kehittäminen on tärkeää liittokunnan ydinasejoukkojen joustavuuden ja sopeutumiskyvyn varmistamiseksi. Tämä antaa vahvan viestin mahdollisille vastustajille: liittokunnalla on kyky luoda uskottava pelote ja tarvittaessa toimeenpanna yhteinen puolustus.
- Liittokunnan, erityisesti Yhdysvaltojen, strategiset ydinasevoimat ovat Naton turvallisuuden ylin tae ja pelotteen vahvin muoto. Ison-Britannian ja Ranskan itsenäisillä strategisilla ydinasejoukoilla on oma pelotevaikutuksensa, ja ne edistävät merkittävästi liittokunnan yleistä turvallisuutta.
- Suurvalta politiikan ja strategisen kilpailun leimaamassa turvallisuustilanteessa myös ydinpelotteen asema korostuu entisestään.

- Naton peruseriaatteena on, että liittokunnan turvallisuus on jakamaton. Tämä tarkoittaa sitä, että pelotteen ja puolustuksen riskit, vastuut ja hyödyt jakaantuvat kaikkien liittolaisten kesken. Naton ydinpelotteen kannalta on välttämätöntä varmistaa, että liittolaiset – myös ne, jotka eivät suoraan kontribuoi suorituskyyvyillä ydinpelotteen taakanjakoon – ovat siinä osallisina.
- Suomelle etulinjan maana on ensiarvoisen tärkeää, että Naton pelote ja puolustus on uskottava ja vastaa muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksiin. Pelotetta ja puolustusta kehitetään vastaamaan Venäjän muodostamaan pitkäkestoiseen uhkaan euroatlanttisen alueen turvallisuudelle.

Onko Suomen kansallisella lainsäädännöllä vaikutusta Naton pelotteeseen?

- Yksi keskeinen edellytys Naton pelotteen uskottavuudelle on, että jäsenmaiden kansallinen lainsäädäntö mahdollistaa liittokunnan yhteisen puolustuksen ylläpidon, kehittämisen ja tarvittaessa täysimääräisen toimeenpanon.
- Ydinpelotteeseen liittyvällä tarkoituksellisella ”epämääräisyydellä” (ambiguity) on pelotteessa suuri merkitys. Tällä tarkoitetaan sitä, että ydinasepelotteeseen sekä ydinasedoktriineihin liittyvät asiat on julkisesti avattu ja määritelty tarkoituksellisen epämääräisesti.
- Julkiset linjaukset, rajoitukset ja säädökset heikentävät pelotteen tarkoituksellista epämääräisyyttä ja sitä kautta ydinpelotteen uskottavuutta. Rajoitukset helpottavat vastustajan laskelmia oman ydinpelotteensa osalta.
- Suomen voimassa oleva sääntely on laadittu eri maailmantilanteeseen, eikä se siten enää vastaa niitä tarpeita, joita Suomella on liittokunnan jäsenenä vallitsevassa ja näköpiirissä olevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa.
- Suomelta tilanne käytännössä edellyttää kansallisen lainsäädännön muuttamista koskien ydinenergialain 4 §:ää ja rikoslain 34 luvun 6 §:ää (ydinräjähderikos).

- On tärkeää pitää mielessä, että Naton ydinpelotetta koskeva päätöksenteko perustuu jäsenmaiden täyteen poliittiseen kontrolliin. Natossa ei tehdä ylikansallisia päätöksiä, vaan jäsenmaiden suvereniteetti säilyy kaikissa tilanteissa. Myös ydinpelotetta koskevat päätökset tehdään Natossa konsensuksella.

Miksi lainmuutoksessa sallittaisiin ydinräjähteiden tuominen, kuljettaminen, toimittaminen ja hallussapito Suomessa myös siltä osin, kun kyseinen toiminta perustuu muuhun kuin Naton yhteiseen puolustukseen?

- Puolustusyhteistyöllä tarkoitetaan kansainvälistä kahden ja monenvälistä puolustuspoliittista ja sotilaallista yhteistyötä Suomen puolustuskyvyn tukemiseksi ja vahvistamiseksi. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa yhteistoimintakyky kaikissa turvallisuustilanteissa. Kahden- ja monenvälinen puolustusyhteistyö tukee Naton pelotetta ja puolustusta, mutta kyse ei ole suoraan liittokunnan yhteisestä puolustuksesta.
- Naton jäsenmaille toiminta osana liittokuntaa on ensisijainen lähtökohta. Toimintaympäristön ennakoimattomuus kuitenkin edellyttää varautumista erilaisiin kehityskulkuihin ja kykyä toimia joustavasti tarvittaessa myös erilaisissa puolustusyhteistyön kahden- ja monenvälisissä kokoonpanoissa.

Suunnitellaanko lainmuutoksen myötä ydinaseiden tuomista tai sijoittamista Suomeen?

- Ei suunnitella. Tässä muutoksessa ei ole kyse siitä, että Suomi tavoittelisi alueelleen ydinaseita.
- Muutoksen tarkoituksen on varmistaa, että Suomen lainsäädäntö mahdollistaa liittokunnan vahvan pelotteen ja puolustuksen, eikä aseta esteitä sille. (ks. edelliset kysymykset).
- Pääsääntönä pysyy edelleen ydinaseiden tuonnin, kuljettamisen, toimittamisen ja hallussapidon kielto Suomessa. Nyt esitetyllä muutoksella sallittaisiin ydinaseiden tuonti, kuljetus, toimittaminen ja hallussapito lainsäädännöllä rajattuihin poikkeuksiin, eli Suomen sotilaalliseen puolustukseen, Naton yhteiseen puolustukseen tai puolustusyhteistyöhön.

Voiko Yhdysvallat lainmuutoksen myötä tuoda ydinaseita Suomeen kahdenvälisen puolustusyhteistyösopimuksen (DCA) nojalla?

- Lainsäädännön muutoksessa ei ole kyse siitä, että Suomi tavoittelisi alueelleen ydinaseita tai että tällaista suunniteltaisiin.
- Puolustusyhteistyösopimus perustuu Suomen suvereniteetin, lainsäädännön ja kansainvälisten velvoitteiden kunnioittamiseen.
- Lainsäädännön muutos ei poista puolustusyhteistyösopimukseen sisältyvää konsultaatiovelvoitetta, joka pysyy voimassa. Lähtökohtaisesti liittolaiset konsultoivat toisiaan kaikista merkittävistä sotilaallisista asioista.
- Yhdysvaltojen ydinaseiden sijoittaminen tiettyihin Euroopan maihin perustuu erillisiin valtiosopimuksiin.

Haluaako Suomi lainsäädännön muutoksen ja uusien F-35-hävittäjien myötä olla Yhdysvaltojen ydinaseiden kuljetukseen osallistuva maa?

- Ydinenergialain muutoksen yhteydessä ei tehdä tällaista päätöstä.
- Asia vaatisi myös kahdenvälisen sopimuksen Yhdysvaltojen kanssa.

Vaikuttaako lainmuutos Naton ydinaseita koskevaan harjoitustoimintaan?

- Lainmuutos ei vaikuta Naton ydinpeloteharjoituksiin. Niissä ei tulla jatkossakaan liikuttamaan ydinaseita.

Muuttuuko Suomen osallistuminen Naton ydinpelotteeseen lainmuutoksen myötä?

- Suomi osallistuu jo tällä hetkellä Naton ydinpelotteeseen liittyvään työhön ja päätöksentekoon täysivaltaisesti muiden liittolaisten rinnalla - ilman ennakkoon asetettuja rajoitteita, mutta valtiojohdon linjaamalla tavalla.
- Liittolaisten odotetaan osallistuvan Naton ydinpelotteeseen, mutta jokainen liittolainen määrittelee itse, millä tavoin osallistuu.

- Nato pyrkii varmistamaan liittolaisten mahdollisimman laajan osallistumisen ydinpelotteen taakanjakamiseen liittyviin järjestelyihin ja osoittamaan näin liittokunnan yhtenäisyyttä ja päättäväisyyttä. Laajan taakanjaon merkitys on korostunut viime vuosina. Osallistuminen ydinpelotteen taakanjakoa koskeviin järjestelyihin perustuu vapaaehtoisuuteen.
- Taakanjaolla tarkoitetaan osallistumista ydinpelotteen suunnitteluun ja toimeenpanoon (Dual Capable Aircraft kalustoa omaavat nk. DCA-maat, konventionaalinen tuki ydinaseoperaatioille), aktiivista osallistumista Naton rakenteissa käytävään keskusteluun ydinpelotteesta, ydinpelotetta koskevien Naton tapahtumien järjestämistä sekä osallistumista ydinpelotetta koskeviin harjoituksiin.
- Suomi on ottanut osaa taakanjakoon osallistumalla Naton ydinpelotteen suunnitteluun, Naton ydinpeloteharjoituksiin sekä mm. isännöimällä vuonna 2025 Naton korkean tason vuosittaisen ydinasepolitiikan seminaarin.
- Puolustusministeriö vastaa ydinpelotetta koskevien Suomen kantojen valmistelusta yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Linjaukset hyväksytään TP-UTVA:ssa.

Voiko Yhdysvaltojen laajennettuun ydinpelotteeseen enää luottaa?

- Yhdysvallat on vahvistanut sitoutumisensa uskottavan ydinpelotteen ylläpitämiseen viimeksi Naton puolustusministerikokouksessa helmikuussa. Myös marraskuussa 2025 julkaistussa kansallisen turvallisuuden strategiassa (National Security Strategy) todetaan Yhdysvaltojen kehittävän ydinpelotettaan kansalaistensa ja liittolaisten suojelemiseksi.
- Yhdysvaltojen intressissä on ydinaseiden leviämisen estäminen. Myös presidentti Trump on ilmaissut tämän.
- Työ Naton ydinpelotteen parissa on jatkunut normaalisti.

Onko ydinenergiainlain muutos Suomen tekemien kansainvälisten sopimusten mukainen?

- Ydinenergiainlain muutos (ydinenergiainlain 4 §:n sisältämän kiellon kumoaminen) ei ole ristiriidassa Suomen kansainvälisten velvoitteiden kanssa.
- Suomi noudattaa ratifioimaansa ydinsulkusopimusta (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT) sekä tavoittelee jatkossakin sopimuksen vahvistamista.
- Suomi on ratifioinut täydellistä ydinkoekieltoa koskevan sopimuksen ([Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty, CTBT](#)). Suomi ei tee ydinasekokeita tai räjäytä ydinräjähteitä. Ydinenergiainlain 4 §:n kumoamisella ei ole vaikutusta CTBT-sopimuksen määräysten soveltamiseen.
- Pariisin rauhansopimus kieltää Suomelta atomiaseen pitämisen, valmistamisen ja kokeilun. Ydinenergiainlain 4 §:n kumoamisella ei ole vaikutusta Pariisin rauhansopimuksen ydinräjähteitä koskevien määräysten soveltamiseen, koska Suomi ei pidä hallinnassaan tai valmista ydinräjähteitä, eikä suorita ydinasekokeita ja noudattaa siten kyseisiä sopimuksen määräyksiä.

Eurooppalainen ydinpelote: Voivatko Ison-Britannian ja Ranskan ydinasekyvyt korvata Yhdysvallat?

- Iso-Britannia osallistuu Naton ydinpelotetta koskevaan työhön ja sen itsenäisillä strategisilla ydinasejoukoilla (nuclear forces) on oma pelotevaikutuksensa. Myös Ranskan itsenäinen ydinpelote edistää merkittävästi liittokunnan turvallisuutta.
- Liittokunnan perimmäinen turvallisuuden tae ovat kuitenkin Yhdysvaltojen strategiset ydinaseet. Naton ydinpelotteen rakentaminen kaikilta osin vain eurooppalaisin voimin olisi äärimmäisen kallista, monimutkaista ja kestäisi vuosia. Nykyinen Naton ydinpelotteen jakojärjestely on NPT-sopimuksen kanssa yhdenmukainen, ja se on osaltaan estänyt ydinaseiden leviämistä Euroopassa.

- Suomi on täysin sitoutunut Naton ydinpelotteeseen ja sen kehittämiseen. Näemme keskustelun ydinpelotteesta olevan osa laajempaa tavoitetta vahvistaa turvallisuutta Euroopassa.
- Euroopan täytyy osallistua vahvemmin oman alueen puolustuksen ja pelotteen kaikkien osa-alueiden taakanjakoon. Tässä Euroopalla on paljon tekemistä erityisesti konventionaalisen sodankäytikyvyn vahvistamisessa, mutta myös ydinpelotteen taakanjakoon liittyen.
- Avauksia eurooppalaisesta ydinpelotteesta ei voida nähdä irrallisina kansainvälisistä sopimuksista ja Naton ydinpelotteesta.

Onko muilla Nato-mailla lainsäädännöllisiä rajoitteita ydinaseiden osalta?

- Suomi on tarkastellut myös muiden maiden sääntelyä osana lainvalmistelua.
- Valtaosalla Nato-maista ei ole vastaavia lainsäädännöllisiä rajoitteita.

Muuttuuko Suomen suhtautuminen asevalvontapolitiikkaan?

- Suomi jatkaa aktiivista ja rakentavaa asevalvonta- ja aseriisuntalinjaa kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden edistämiseksi. Esitetty lainsäädäntömuutos ei tuo tähän muutoksia.
- Suomi toimii joukkotuhoaseiden leviämisen estämiseksi ja niistä koituvien uhkien torjumiseksi. Myös Nato tavoittelee ydinaseiden leviämisen estämistä.
- Ydinenergialain 4 §:n kumoamisella ei ole vaikutusta Pariisin rauhansopimuksen ydinräjähteitä koskevien määräysten soveltamiseen. Suomi noudattaa kansainvälisiä sitoumuksiaan ja tavoittelee jatkossakin mm. NPT-sopimuksen vahvistamista.
- Suomi pahoittelee, että New START sopimus lakkasi olemasta voimassa 5.2. Kyseessä oli viimeinen USA:n ja Venäjän välillä voimassa ollut, strategisia ydinaseita rajoittanut sopimus.

- Toivomme, että löytyy tapa, joka mahdollistaisi strategisten ydinaseiden rajoittamisen jatkamisen. Yhdysvallat on 6.2. tehnyt kiinnostavan ja kannatettavan aloitteen monenkeskisten keskustelujen aloittamisesta ydinaseiden rajoittamiseksi. Yhdysvallat haluaa, että neuvotteluihin osallistuvat sen ja Venäjän lisäksi myös Kiina.